

PLAATSEN VAN EEN PEG-SONDE

FRANCISCUS GASTHUIS

Inhoudsopgave

Uw afspraken	3
Inleiding	4
- Doel van het onderzoek	4
- Intake	4
- Scopie bij slaapapneu	5
Vorbereidingen	5
- Medicijnen	5
- Meenemen naar het ziekenhuis	7
- Opname	7
De Peg sonde	7
- Sedatie	8
- Bijzondere omstandigheden	8
- Voor- en nadelen	8
- Begeleiding naar huis	8
- Niet alleen naar huis	9
- Duur van het onderzoek	9
- Kleding en waardevolle spullen	9
- Verloop van het onderzoek	9
Na de behandeling	10
- Beginnen met de sondevoeding	11
- Complicaties <u>in</u> de eerste week	11
- Na de eerste week	11
- Complicaties <u>na</u> de eerste week	12
- Hoelang gaat de PEG-sonde mee?	12
- Spoedeisende vragen	12
- Vragen	12

Uw afspraak

Gegevens patiënt

Dhr./mevr.:.....

Afspraak voor het plaatsen van een PEG-sonde

Afspraak datum:.....

Tijdstip melden:.....

Tijdstip onderzoek:

- Heeft u een aanvraagbrief van uw arts gekregen? Neem deze dan mee.
- Kunt u niet op de afgesproken tijd komen? Annuleer of verzet uw afspraak minimaal 24 uur van tevoren. Anders zijn wij genooddaakt om de kosten van het onderzoek in rekening te brengen.
- Het is niet toegestaan om iemand mee te nemen in de onderzoekskamer.
- Voor uw afspraak kunt u zich melden bij het Maag-, Darm- & Levercentrum op de derde verdieping, bij balie 320 in het Franciscus Gasthuis. Als u bent opgenomen op de verpleegafdeling, is bovenstaande voor u niet van toepassing.

Inleiding

In overleg met uw behandelend arts heeft u besloten om een PEG-sonde te laten plaatsen. Een PEG-sonde wordt overwogen, indien u naar verwachting langer dan twee tot vier weken met vloeibare voeding (sondevoeding) wordt gevoed. Dat kan het geval zijn bij slikstoornissen of aandoeningen aan de slokdarm of maag. Het is voor een optimale conditie belangrijk dat uw lichaam voldoende voedingsstoffen binnen krijgt. Als dat onvoldoende lukt met de normale vaste voeding via de mond, dan kan de benodigde voeding via de PEG-sonde rechtstreeks in de maag worden toegediend. In deze folder leest u meer over het plaatsen van de PEG-sonde.

Doel van het onderzoek

Als langer dan 2 tot 4 weken dagelijks vloeibare voeding toegediend moet worden via een sonde, wordt er een PEG-sonde geplaatst. De PEG voedingssonde is een voedings slangetje dat via de PEG opening in de buikwand in de maag of dunne darm kan worden gebracht en waardoor vloeibare voeding kan worden gegeven.*

Intake

Indien u niet onder behandeling bent van een Maag, Darm en Lever (MDL)-arts, komt u eerst voor een intakegesprek bij de MDL-verpleegkundige. Hier wordt onder andere besproken: uw voorgeschiedenis, eventuele hart en/of longproblemen vanwege de sedatie (roesje) en uw huidig medicatiegebruik. Het is dus van belang dat u een medicatieoverzicht meeneemt. Ook krijgt u uitleg over de plaatsing en de verzorging van de PEG-sonde en laat de MDL-verpleegkundige zien hoe de PEG-sonde er uit ziet. Het is daarom raadzaam om een familielid mee te nemen.

Melding aan uw arts

Vertel het uw arts als u:

- allergisch bent voor medicijnen of verdooving;
- (mogelijk) zwanger bent;
- hart- en vaataandoeningen heeft;
- een longaandoening heeft;
- diabetes (suikerziekte) heeft. U moet dit melden bij het maken van de afspraak, in verband met de planning en het

innemen van uw medicatie. U dient het innemen van tabletten voor uw diabetes dan wel spuiten van insuline uit te stellen tot na het onderzoek. Als u insuline gebruikt moet de dosering hiervan worden aangepast. Deze aanpassingen gebeuren in overleg met uw behandelend arts.

- een stoornis van de bloedstolling heeft;
- bloed verdunnende medicijnen (antistollingsmedicatie) gebruikt. Meer informatie vindt u hieronder.

Scopie bij slaapapneu

Indien u bekend bent met OSAS en hiervoor een CPAP apparaat heeft, is het belangrijk dat u dit apparaat meeneemt. Tijdens de scopie krijgt u een slaapmiddel en een pijnstiller toegediend. Deze middelen kunnen van invloed zijn op de ademhaling.

Vorbereiding

Om het plaatsen van de PEG-sonde goed uit te kunnen voeren, is het noodzakelijk dat u nuchter bent op de dag van het onderzoek.

Eten	Tot 6 uur voor het onderzoek mag u een licht verteerbare maaltijd gebruiken, zoals een beschuitje of een cracker.
Drinken	Tot 2 uur voor het onderzoek mag u nog heldere dranken gebruiken, zoals thee, water of appelsap.
Roken	U mag niet roken vanaf 24 uur voor het onderzoek.
Sondevoeding	Indien u sondevoeding gebruikt, stopt u hiermee 4 uur voor het plaatsen van de PEG-sonde.

Uw medicijnen kunt u op de dag van het plaatsen van de PEG-sonde gewoon innemen met een klein beetje water.

Bloed verdunnende medicijnen (antistollingsmedicatie)

Als u bloed verdunnende medicijnen (antistollingsmedicatie) gebruikt, dient dit meestal van tevoren worden aangepast.

- Acetylsalicylzuur (Ascal): doorgaan, wel melden aan de arts die het onderzoek uitvoert.

- Clopidrogel (Plavix): doorgaan, wel melden aan de arts die het onderzoek uitvoert.
- Dipyridamol (Persantin): doorgaan, wel melden aan de arts die het onderzoek uitvoert.
- Prasugal (Efient): doorgaan, wel melden aan de arts die het onderzoek uitvoert

Indien u een combinatie van bovenstaande middelen gebruikt, dient er één gestaakt te worden (meestal betreft dit de Plavix of de Prasugel). Overleg dit met de arts die het onderzoek aanvraagt.

- Acenocoumerol (Sintrom): in overleg met arts en STAR/trombosedienst stoppen.
- Fenprocoumon (Marcoumar): in overleg met arts en STAR/trombosedienst stoppen.
- Rivaroxaban (Xarelto): in overleg met arts stoppen.
- Dabigatran (Pradaxa): in overleg met arts stoppen.
- Apixaban (Eliquis): in overleg met arts stoppen.

In overleg met uw behandelend MDL-arts of verpleegkundige wordt bekeken in hoeverre u dient te stoppen met de antistollingsmedicatie.

Als u bekend bent bij de STAR/trombosedienst, neemt de MDL-arts of verpleegkundige vóór het onderzoek hiermee contact op.

Vrijwel altijd kunt u de antistollingsmedicatie direct na het onderzoek hervatten. Dit hoort u na het onderzoek van de arts die het onderzoek heeft uitgevoerd. Tevens maakt u dan een afspraak met de trombosedienst om een aantal dagen na het onderzoek bloed te prikken en aan de hand van de bloedsuikerslag de medicatie te hervatten. Voor deze procedure bent u zelf verantwoordelijk.

Indien u bent opgenomen op de verpleegafdeling wordt in overleg met u en de afdelingsarts het beleid ten aanzien van de antistollingsmedicatie of de medicatie voor de diabetes bepaald.

Stop nooit op eigen initiatief met deze medicijnen!

Indien u twijfelt of u moet stoppen met uw medicijnen, kunt u van maandag tot en met vrijdag tussen 8.00 en 16.30 uur telefonisch contact opnemen met het Maag-, Darm- & Levercentrum, via telefoonnummer 010 - 461 6173.

Meenemen naar het ziekenhuis

- Neem de medicijnen die u gebruikt, of uw medicatieoverzicht van de apotheek, mee naar het ziekenhuis. Hierbij zijn ook de medicijnen die u bij de drogist haalt van belang.
- Als u diabetes heeft en insuline spuit, neemt u uw prikpen en insuline mee naar het ziekenhuis. Zodoende kunt u tijdens uw verblijf in het ziekenhuis over insuline beschikken.

Opname

Op de afdeling is een bed voor u gereserveerd. Voor het plaatsen van de PEG-sonde vindt een opnamegesprek plaats. In dit gesprek wordt onder andere uw medische voorgeschiedenis en het medicatiegebruik met u doorgenomen. Nadat bij u een infuus (flexibel buisje in de ader) is ingebracht, krijgt u via het infuus antibiotica (penicilline) toegediend. Dit om eventuele infecties te voorkomen. Als u allergisch bent voor penicilline dient u dit te melden.

Voor het inbrengen van de PEG-sonde wordt eventueel bloed geprikt om te bepalen of uw stollingstatus goed is. De stollingstatus laat zien of uw lichaam in staat is om het bloedverlies snel genoeg te laten stoppen. Een klein beetje bloedverlies ontstaat bij het maken van een klein sneetje voor de PEG-sonde.

Het Scopiecentrum belt naar de afdeling wanneer u verwacht wordt voor het onderzoek. U wordt in uw bed naar het Scopiecentrum gebracht.

De PEG-sonde

Een MDL-arts voert het onderzoek uit, geassisteerd door een endoscopieverpleegkundige. Om u een indruk te geven van wat er gebeurt en wat u kunt verwachten, volgt hierna een omschrijving.

Sedatie

In overleg met de endoscopist wordt eventueel sedatie gegeven. Dit is een geneesmiddel waar u slaperig van wordt, zodat het onderzoek voor u minder belastend is. Wij streven naar een vorm van zogenaamde 'bewuste sedatie'. Het is geen narcose, maar een roesje. Daarbij bent u wat slaperig, maar kunnen de endoscopist en verpleegkundige tijdens het onderzoek nog wel met u communiceren.

Bijzondere omstandigheden

In sommige gevallen, zoals bij een slechte hart- of longfunctie, kan de arts of scopist die het onderzoek uitvoert, besluiten af te zien van toediening van sedatie vanwege te hoog risico op complicaties.

Voor- en nadelen

In tegenstelling tot de algehele verdoving (narcose) hoeft u nu niet te worden beademd. Uw reflexen blijven intact waardoor het risico op complicaties, bijvoorbeeld door verslikken, kleiner is dan bij narcose. Verder bent u na toediening sedatie vergeten wat er is gebeurd na het onderzoek.

Hoewel het slaapmiddel voordelen heeft, zijn er ook nadelen aan verbonden. Door de sedatie kunt u oppervlakkiger gaan ademen. Daarom dienen wij tijdens het onderzoek zuurstof toe. Als uw zuurstofgehalte te ver daalt, kan het nodig zijn de werking van het slaapmiddel op te heffen door u een medicijn toe te dienen. Bij regelmatig gebruik van slaapmiddelen of alcoholische dranken kan de werking van het medicijn wel verminderen.

Begeleiding naar huis

Vanwege de sedatie mag u na het onderzoek 24 uur niet zelf actief deelnemen aan het verkeer. Wij adviseren u daarom dat iemand u begeleid bij het naar huis gaan. U bent de eerste 24 uur na de ingreep niet verzekerd voor dergelijke verkeersongevallen en Franciscus kan niet aansprakelijk worden gesteld.

Niet alleen naar huis

Na het onderzoek mag u niet alleen naar huis. Dit betekent dat u enkel onder begeleiding van een contactpersoon de afdeling mag verlaten. U mag dus ook niet alleen naar beneden.

Tevens mag u niet alleen met de taxi naar huis. Indien er een contactpersoon bij is mag u wel met de taxi of het openbaar vervoer naar huis. Uw contactpersoon moet u begeleiden tot u thuis bent.

Als er géén begeleiding naar huis is na het onderzoek, zal het onderzoek niet kunnen plaatsvinden met sedatie.

De nacht na het onderzoek mag u gewoon alleen thuis zijn. Het is aan te raden om een telefoon naast uw bed te leggen, zodat u indien noodzakelijk gemakkelijk iemand kunt bereiken.

Duur van het onderzoek

Het onderzoek duurt ongeveer 15 minuten en vindt plaats op de Endoscopie afdeling. Bij gebruik van sedatie vindt het onderzoek plaats met een dagopname of bent u opgenomen op de verpleegafdeling in ons ziekenhuis. Bij een dagopname verblijft u ongeveer drie uur in het ziekenhuis. Dit is afhankelijk van de tijdsduur van het onderzoek en hoe u zich voelt na het onderzoek.

Kleding en waardevolle spullen

Voor het onderzoek is het fijn om gemakkelijk zittende kleding te dragen in bed. Wij adviseren u een badjas en slippers mee te nemen. Sieraden en waardevolle spullen kunt u beter thuis laten, zodat deze niet verloren raken.

Verloop van het onderzoek

Het onderzoek wordt uitgevoerd door de arts, geassisteerd door een endoscopieverpleegkundige. De verpleegkundige legt u uit wat er gaat gebeuren en begeleidt u tijdens het onderzoek.

- Voorafgaand aan het onderzoek wordt er op verschillende momenten een Time Out Procedure (TOP procedure) uitgevoerd. Hierin worden uit veiligheidsoverwegingen

herhaaldelijk dezelfde vragen aan u gesteld. Deze antwoorden geven ons informatie die belangrijk kunnen zijn voor een goed verloop van het onderzoek.

- Als u een gebitsprothese hebt, moet u deze voor het onderzoek uit doen. U krijgt een bakje van de verpleegkundige om hem daarin te bewaren.
- Voor het onderzoek wordt uw keel verdoofd met een spray zodat u minder last heeft van braakneiging en minder last van het inbrengen van de slang.
- Tijdens het onderzoek ligt u op een behandeltafel. Wij vragen u om de bijtring tussen de tanden te nemen om te voorkomen dat u op de slang bijt. Zodra de bijtring ingebracht is, wordt de sedatie toegediend.
- Een soepele slang wordt via uw mond de slokdarm ingeschoven, u moet dan een keer slikken. Hierna wordt de slang in de maag en twaalfvingerige darm geschoven. Tijdens dit onderzoek blijven de luchtwegen gewoon vrij. U kunt via de neus en de mond gewoon blijven ademen.
- Met behulp van de gastroscoop wordt er bepaald waar het slangetje in de maagwand wordt geplaatst. U krijgt een plaatselijke verdoving en een klein sneetje in de buikwand. Hierdoor wordt de sonde in de maag geplaatst.
- Tijdens het onderzoek wordt via de slang wat lucht in geblazen. Hierdoor kan een opgeblazen gevoel ontstaan. Dit verdwijnt meestal wanneer de slang weer langzaam wordt teruggetrokken. Na het onderzoek kan even opboeren opluchting geven.
- Soms worden er kleine stukjes weefsel (biopten) afgenomen voor nader onderzoek. Dit is pijnloos.

Na de behandeling

Na afloop van de procedure gaat u terug naar de afdeling waar u bent opgenomen. Door de toegediende medicijnen bent u tijdelijk nog wat slaperig, vergeetachtig of suf. De slaperigheid

verdwijnt geleidelijk binnen enkele uren. Gedurende een tot twee uur na het onderzoek worden uw bloeddruk, zuurstofgehalte (saturatie) en hartslag gecontroleerd.

Beginnen met sondevoeding

Ongeveer vier tot zes uur na het inbrengen van de PEG-sonde, kan het toedienen van de sondevoeding beginnen. Omdat uw maagdarmkanaal aan de sondevoeding moet wennen, is het raadzaam om rustig met de voeding te beginnen. Dit gaat in overleg met uw behandelend arts, diëtiste en Maag-Darm-Leververpleegkundige.

Complicaties in de eerste week

Als u tijdens de eerste week hevige buikpijn krijgt, of als er sprake is sprake van andere klachten of problemen, dient u direct te stoppen met het toedienen van voeding of medicijnen via de PEG-sonde. Neem direct contact op met het Franciscus Gasthuis. Deze informatie hierover kunt u terugvinden aan het begin van deze folder.

Na de eerste week

Na een week mag u weer douchen en baden. Het plaatje (fixatie-schijfje) op de buik mag dan wat losser worden gemaakt. Het mag niet strak op de huid knellen! Tijdens het douchen kan, na de eerste week, het plaatje nog losser worden gemaakt. U reinigt de huid met water en zeep, evenals de onderkant van het plaatje. Laat de huid en het plaatje goed drogen. U hoeft de PEG-sonde niet meer vast te plakken met pleisters en gaasjes.

Duw de sonde dagelijks één tot twee centimeter naar binnen om vastgroeien te voorkomen:

- Zet het plaatje van de sonde ongeveer drie centimeter losser.
- Duw de sonde tot aan het plaatje naar binnen.
- Draai de sonde eenmaal rond en trek hem weer terug.
- Zet het plaatje weer terug in uitgangspositie, ongeveer twee millimeter van de huid.

Er zou een euro tussen het plaatje en de huid moeten kunnen passen. Als dit niet lukt, moet u op korte termijn uw huisarts of behandelend MDL-arts of -verpleegkundige waarschuwen.

Complicaties na de eerste week

De PEG-sonde wordt aan de binnenkant van de maag vastgehouden door een plaatje. De kans is erg klein dat de sonde eruit valt. Dit is niet gevaarlijk, u kunt het gaatje in de buikwand afdekken met een gaasje. Als de sonde eruit valt, moet u direct contact opnemen met Franciscus Gasthuis. Deze informatie kunt u terugvinden op bladzijde twee van deze folder. Het gaatje waar de PEG-sonde heeft gezeten groeit namelijk binnen 24 uur weer volledig dicht.

Indien u een roodverkleuring of een verdikking ziet of als het wondje pijnlijk wordt, neem dan ook contact op met Franciscus Gasthuis.

Hoe lang gaat de PEG-sonde mee?

Als u PEG-sonde goed verzorgt, gaat de sonde gemiddeld drie jaar mee. De PEG-sonde is gemaakt van poly-urethaan: een kunststofmateriaal dat het lichaam doorgaans goed verdraagt.

Spoedeisende vragen

Voor spoedeisende vragen na het plaatsen van de PEG-sonde kunt u contact opnemen met Franciscus Gasthuis, via telefoonnummer **010 - 461 6161**. U kunt vragen naar de dienstdoende arts-assistent Interne Geneeskunde.

Vragen

Wij hopen dat u na het lezen van deze folder met vertrouwen het plaatsen van de PEG-sonde tegemoet gaat. Als u nog vragen heeft, kunt u van maandag tot en met vrijdag tussen 8.00 en 16.30 uur telefonisch contact opnemen met het Maag-, Darm- & Levercentrum, via telefoonnummer **010 - 461 6173**.

Ook kunt u bij vragen met betrekking tot het plaatsen van de PEG-sonde telefonisch contact opnemen met de MDL-verpleegkundige, via telefoonnummer **010 - 461 6436**.

Als u bent opgenomen op de verpleegafdeling, kunt u altijd uw verpleegkundige om aanvullende informatie vragen.

*April 2019
1085*